

Guide

2017

Datadeling på socialområdet, servicelovens § 50 børnefaglige undersøgelser og § 85 tildeling af socialpædagogisk bistand

Sagsbehandling på socialområdet indebærer ofte et behov for, at myndigheder kan dele oplysninger i en sag, og at dette kan understøttes digitalt.

Som led i Strategi for digital velfærd er der derfor foretaget en afdækning af de juridiske forudsætninger for deling af personoplysninger på socialområdet, specifikt i forbindelse med børnefaglige undersøgelser og sager om socialpædagogisk bistand.

Denne guide er udarbejdet på baggrund af dette arbejde og er målrettet kommunale medarbejdere, der skal forholde sig til datadeling ifm. børnefaglige undersøgelser og sager om socialpædagogisk bistand.

Guiden består af et beslutningsdiagram samt en tilhørende hjælpetekst. Den bagvedliggende juridiske kortlægning er vedlagt guiden som bilag.

Børnefaglige undersøgelser

Kommunen er efter servicelovens § 50 forpligtet til at iværksætte en [børnefaglig undersøgelse](#), når det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte.

En børnefaglig undersøgelse skal anlægge en helhedsbetragtning af barnets eller den unges forhold, herunder udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber samt andre relevante forhold.

Undersøgelsen skal resultere i, at kommunen tager stilling til, om der er grundlag for at iværksætte hjælp over for barnet og familien, og hvis det er tilfældet, hvilke foranstaltninger, der bedst kan hjælpe barnet.

Socialpædagogisk bistand

Kommunen skal tilbyde [socialpædagogisk bistand](#) efter servicelovens § 85 til mennesker, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Socialpædagogisk bistand består af en række forskellige typer af hjælp og støtte. Den socialpædagogiske bistand kan fx bestå af rådgivning i forhold til sociale, praktiske og personlige aspekter af den enkeltes liv eller støtte, herunder ledsagelse, i forbindelse med fx ferie og fritidsaktiviteter.

Sådan anvender du beslutningsdiagrammet

Beslutningsdiagrammet består af en række spørgsmål, der er nødvendige for afklaring af, om du som sagsbehandler kan indhente personoplysninger i forbindelse med børnefaglige undersøgelser og sager om socialpædagogisk bistand, og om der i den forbindelse er krav om samtykke.

Spørgsmålene i beslutningsdiagrammet er nummererede og hjælpetekst findes nedenfor.

Beslutningsdiagrammet er udformet som en visualisering af de juridiske regler på områderne. Har du brug for at se, hvilke overvejelser der ligger til grund for diagrammet, vil de være nærmere uddybet i den bagvedliggende juridiske kortlægning.

Spm. 1. Er de oplysninger, du skal indhente, relevante og nødvendige for sagen?

En række generelle krav til deling af persondata gælder uanset, hvad baggrunden for datadelingen er. Kravene findes i persondatalovens § 5.

Oplysninger må kun indhentes, hvis følgende krav er opfyldt:

- Formålet med indhentningen er sagligt (når du indhenter oplysninger for at opfylde kommunens forpligtelser i medfør af servicelovens §§ 50 og 85, vil dette krav altid være opfyldt).
- Oplysningerne er relevante for sagen eller undersøgelsen, og du ikke må indhente flere oplysninger end, hvad der kræves til sagen eller undersøgelsen.

Herudover gælder der i de fleste tilfælde et krav om, at det skal være nødvendigt at behandle oplysningerne, jf. bl.a. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 2-7, § 7, stk. 2, nr. 4, og § 8, stk. 1, og § 11 a og § 11 c i den sociale retssikkerhedslov.

Spm. 2. Skal du indhente oplysningerne internt eller eksternt?

Den sociale retssikkerhedslov indeholder i kapitel 3 a regler om oplysning af sager efter serviceloven, herunder § 50- og § 85-sager. Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på, at reglerne i den sociale retssikkerhedslov kun gælder, hvis du vil indhente oplysninger hos eksterne (andre offentlige myndigheder, uddannelsesinstitutioner, sygehuse, læger, psykologer, autoriserede sundhedspersoner i øvrigt og personer, der handler på disses ansvar, arbejdsløsheds-kasser, pengeinstitutter, arbejdsgivere og private, der udfører opgaver for det offentlige).

Skal du indhente oplysningerne internt – fra egen forvaltning eller fra andre dele af kommunen – vil det være persondatalovens og forvaltningslovens regler for indhentning af oplysninger, som gælder.

Spm. 3. Vil du indhente oplysningerne i samme del af kommunen eller i andre dele af kommunen?

§ 85-sager om socialpædagogisk bistand betragtes juridisk som ansøgningssager – også selvom borgeren ikke indgiver en formel ansøgning. Det er tilstrækkeligt, at borgeren opfordres eller tilskyndes af kommunen til at bede om en bestemt ydelse. Derfor skal man, når man indhenter oplysninger om borgeren inden for kommunen, være opmærksom på forvaltningslovens § 29. Efter denne bestemmelse kræves det, at du indhenter borgerens samtykke, hvis du vil indhente følsomme oplysninger i ansøgningssager/§ 85-sager fra "andre dele af forvaltningen"- dvs. uden for eller i en anden del af den forvaltning, hvor § 85-sagerne er placeret (typisk i socialforvaltningen, børne- og kulturforvaltningen eller børn- og ungeforvaltningen). Dette gælder, selvom de fleste forvaltninger og institutioner i en kommune er en del af den samme kommunale enhedsforvaltning.

Indhentning af oplysninger fra egen del af forvaltningen vil kunne ske uden borgerens samtykke, jf. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6, § 7, stk. 2, nr. 4, og § 8, stk. 1.

Spm. 4. Er der tale om følsomme oplysninger?

Det er væsentligt at afklare, om der er tale om indhentning af følsomme oplysninger, da dette kan betyde, at du skal have borgerens samtykke til indhentningen. Følsomme oplysninger defineres som oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8. Følsomme oplysninger er bl.a. oplysninger om helbred, handicap og seksuelle forhold, etnisk baggrund, væsentlige sociale problemer og oplysninger om, at ansøgeren har været straffet (se eventuelt afsnittet Baggrund og regler).

Du vil altid kunne indhente ikke-følsomme oplysninger om både ansøgeren og andre end ansøgeren i andre dele af kommunen uden samtykke efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6.

Da § 85-sagerne betragtes som ansøgningssager, jf. Spm. 3, må du ikke indhente følsomme oplysninger om ansøgeren fra andre dele af kommunen uden borgerens samtykke, jf. forvaltningslovens § 29.

Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at forvaltningslovens § 29 kun er relevant for indhentning af følsomme oplysninger om den borger, der ansøger om bistand efter § 85. Ønsker du at indhente følsomme oplysninger om andre end ansøgeren, kan du indhente disse oplysninger uden samtykke efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6, § 7, stk. 2, nr. 4, og § 8, stk. 1.

§ 50-sager er ikke ansøgningssager, og du kan derfor indhente oplysninger fra andre dele af kommunen uden samtykke uafhængigt af, om der er tale om følsomme oplysninger eller ej, og uanset om oplysningerne handler om ansøgeren selv eller andre personer, jf. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6, § 7, stk. 2, nr. 4 og § 8, stk. 1.

Spm. 5. Har du fået samtykke fra den person, der indhentes oplysninger om (evt. fra forældremyndighedsindehaver eller værge?)

Efter den sociale retssikkerhedslov vil du altid kunne indhente relevante og nødvendige oplysninger hos eksterne (både myndigheder og private) om den borger, som § 50- eller § 85-sagen drejer sig om, hvis borgeren har afgivet samtykke til indhentningen, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 11a, stk. 1. På samme måde vil du til brug for sagen kunne indhente oplysninger om andre personer eksternt, hvis personerne har givet samtykke til indhentningen, jf. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 1, § 7, stk. 2, nr. 1, og § 8, stk. 1.

Borgeren vil altid kun kunne give samtykke i forhold til oplysninger om borgeren selv. Er der tale om mindreårige (børn under 18 år) eller umyndiggjorte, vil forældre eller værger dog kunne give samtykke på den pågældendes vegne.

Har du ikke fået borgerens samtykke, vil du i § 85-sagerne ikke eksternt kunne indhente oplysninger om den borger, som sagen drejer sig om, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 11b. Dog kan du indhente oplysninger om økonomiske forhold og ferieforhold uden samtykke, såfremt oplysningerne er nødvendige for sagens behandling.

Muligheden for at indhente oplysninger om økonomiske forhold og ferieforhold uden samtykke fremgår ikke af diagrammet, da denne type oplysninger sjældent er relevante i § 85-sager.

I § 50-sagerne er der ikke et ufravigeligt krav om samtykke til at gennemføre en børnefaglig undersøgelse. Du skal efter servicelovens § 50 så vidt muligt gennemføre undersøgelsen i samarbejde med forældrene og den unge, der er fyldt 15 år. Hvis ikke det er muligt at samarbejde med familien om undersøgelsen, vil du som noget særligt kunne indhente de nødvendige oplysninger uden samtykke. En betingelse herfor er, at du forgæves har forsøgt at indhente samtykke, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 11 c. Du skal i disse situationer som minimum orientere familien om undersøgelsens indhold.

Intentionen bag muligheden for i nogle tilfælde at gennemføre en § 50-undersøgelse uden samtykke er at sikre, at en undersøgelse kan gennemføres også, hvis der eksempelvis er problemer med at få kontakt til en forældremyndighedsindehaver eller at opnå samtykke til at undersøgelsen iværksættes.

Muligheden for at indhente oplysninger uden samtykke – når dette er forsøgt – fra den pågældende i § 50-sager omfatter også oplysninger om andre parter i sagen samt forældremyndighedsindehaverens ægtefælle eller samlever, jf. den sociale retssikkerhedslovs § 11c, stk. 3.

Er det herudover nødvendigt, at du til brug for en § 50-sag indhenter oplysninger om andre personer, vil du kunne indhente disse uden samtykke efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6, § 7, stk. 2, nr. 4, eller § 8, stk. 1. Det kunne fx være venner

af husstanden eller børn af samlever, som har deres daglige gang i hjemmet, og hvor oplysningerne vurderes at være relevante og nødvendige for den konkrete børnefaglige undersøgelse.

Du vil på samme måde kunne indhente oplysninger om andre end ansøger i § 85-sager uden disses samtykke, jf. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6, § 7, stk. 2, nr. 4, eller § 8, stk. 1.

Baggrund og regler

Denne guide er udformet som et værktøj for kommunale medarbejdere på baggrund af den juridiske afdækning ”Den juridiske ramme for datadeling i sagsbehandlingen på socialområdet” [Link]. Afdækningen er udarbejdet af Justitsministeriet, Digitaliseringsstyrelsen, Børne- og Socialministeriet samt KL.

Lovgrundlaget er:

- [Den sociale retssikkerhedslov](#)
- [Persondataloven](#)
- [Forvaltningsloven](#)

Børnefaglige undersøgelser og socialpædagogisk bistand er reguleret i [servicelovens](#) § 50 og § 85.

Den 25. maj 2018 får en ny generel EU-forordning om databeskyttelse virkning, hvilket får betydning for reglerne i persondataloven. Guiden forventes opdateret ift. de nye regler.

1. ER DE OPLYSNINGER, DU SKAL INDHENTE, RELEVANTE OG NØDVENDIGE FOR SAGEN?

